

TIETOSUOJAPOLITIikka

Versiohallinta

Versio	Pvm	Toimet	Tekijä	Hyväksyntä
1.0	20.5.2025	Luonnos	Mika Halme, tietosuojavastaava	
2.0	21.5.2025	Valmis	Marjo Säärelä, hallintojohtaja	21.5.2025
2.0			Kaupunginhallitus	

Sisällysluettelo

1. Soveltamisala, tarkoitus ja lainsäädäntö.....	4
2. Keskeiset käsitteet	4
3. Tietosuojan organisointi, roolit ja vastuut	4
4. Tietosuojaperiaatteet ja vaatimukset	5
5. Toteuttaminen ja raportointi	6
6. Henkilötietojen käsittelyn ulkoistaminen ja tietojen siirto ETA-maiden ulkopuolelle	7
7. Henkilötietojen tietoturvaloukkaus	7
8. Tietosuojapolitiikan vastainen menettely	8

1 SOVELTAMISALA, TARKOITUS JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Tietosuojapolitiikka määrittelee ne tavoitteet, vastuut ja toimintatavat, joita noudatetaan Kemijärven kaupungin henkilötietojen käsittelyssä ja tietosuojan kehittämisessä. Poliittikka kattaa kaiken henkilötietojen käsittelyn, jossa Kemijärven kaupunki toimii rekisterinpitäjänä tai muuten osallisena. Poliittikka koskee koko kaupunkiorganisaatiota ja henkilöstöä sekä sidosryhmien edustajia, jotka toimeksiantojensa puitteissa käsittelevät Kemijärven kaupungin hallinnoimia henkilötietoja.

Tietosuojapolitiikan tarkoituksena on varmistaa, että organisaatio noudattaa EU:n yleisen tietosuojasetuksen 2016/679 (General Data Protection Regulation, GDPR), kansallisen lainsäädännön, kuten tietosuojalaki ja laki työelämän suojasta, ja muun toimintaa sääntelevän lainsäädännön asettamien vaatimusten mukaisia velvoitteita ja, että lainsäädännön noudattaminen on osoitettavissa dokumentaation avulla. Lainsäädännön lisäksi toimintaa ohjataan sisäisesti hyväksytyillä tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvillä ohjeilla ja määräyksillä.

Tietosuojapolitiikan hyväksyy kaupunginhallitus. Muutokset valmistelee tietosuojavastaava.

2 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä politiikassa käytetään seuraavia keskeisiä käsitteitä:

Henkilötieto	Kaikki tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvät tiedot. Esimerkiksi nimi, yhteystiedot, terveydentila, asiakkuustiedot, perhetilanteen tiedot sekä muut jollakin tapaa henkilöön yhdistettävissä olevat tiedot.
Rekisteröity	Luonnollinen henkilö, jonka henkilötietoja käsitellään
Henkilötietojen käsittely	Mikä tahansa toiminta, joka kohdistuu henkilötietoihin. Esimerkiksi kerääminen, katseleminen, tallentaminen, tulostaminen, lähettäminen, poistaminen.
Rekisterinpitäjä	Taho, joka määrittää henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot
Henkilötietojen käsittelijä	Taho, joka tuottaa tai toimittaa palvelua kaupungin lukuun ja pääsee käsittelemään henkilötietoa.
Kolmas osapuoli	Taho, joka ei ole rekisterinpitäjä, henkilötietojen käsittelijä eikä rekisteröity ja jolla on pääsy henkilötietoon

3 TIETOSUOJAN ORGANISOINTI, ROOLIT JA VASTUUT

Henkilötietojen tietosuojasta huolehtiminen kuuluu johdon ja tietosuojavastaavan lisäksi jokaiselle työntekijälle. Työntekijän omalla toiminnalla on erittäin tärkeä rooli tietosuojan ja sitä kautta mm. Kemijärven kaupungin julkisuuskuvan ja kansalaisten luottamuksen turvaamisessa.

Tietosuojaan liittyvät vastuut jakautuvat lähtökohtaisesti seuraavalla tavalla:

Kaupunginhallitus/ Kaupunginjohtaja	Vastaa tietosuojan kokonaisuudesta mm. hyväksymällä yleiset politiikat ja antamalla periaatelinjauksia.
Tietosuojavastaava	Neuvoo ja ohjeistaa tietosuojasäännösten noudattamisesta organisaatiossa. Toimii rekisteröityjen yhteyshenkilönä. Ohjaa ja koordinoi tämän politiikan mukaisia arviointeja ja osoitusvelvollisuuden toteutumista. Raportoi kaupungin johdolle tietosuojan toteutumisesta ja merkittävistä poikkeamista. Koordinoi rekisteröidyn oikeuksiin liittyviin pyyntöihin vastaamisen ja henkilötietojen tietoturvaloukkausten käsittelyn yhteistyössä hallintojohtajan kanssa.
Yksiköiden johtajat ja esihenkilöt	Vastaa yksikkönsä vastuulla olevien tehtävien osalta tietosuojan toteutumisesta ja puuttuu epäasiallisiin menettelytapoihin. Pyytää neuvoja ja tukea tietosuojavastaavalta. Esihenkilön roolissa tulee huomioida erityisesti työelämän tietosuojalainsäädäntö ja huolehtia työntekijöiden tietosuojan toteutumisesta.
Tietohallinto	Tietohallinto suunnittelee tekniset ja organisatoriset ratkaisut sekä riskienhallinta-toimet. Näitä ovat mm. ohjelmistojen teknisten ratkaisujen ja tietoturvatointien arviointi ja suunnittelu, sopimusten arviointi, tietosuojatoimien dokumentointi
Työntekijä	Tuntee omiin tehtäviinsä liittyvät tietosuojariskit ja niiden hallinnan edellyttämät toimenpiteet sekä toimii niiden mukaisesti käytännön tasolla. Työntekijöiden tulee käsitellä henkilötietoja huolellisesti ja luottamuksellisesti. Ilmoittaa havaitsemansa tietosuojaloukkaukset tietosuojavastaavalle.
Digityöryhmä	Digityöryhmän tehtävänä on edistää digikehitystä koko kaupungin laajuisesti sekä osallistua tietosuojan- ja tietoturvan kehitystyöhön.
Palveluntuottajat	Kaupungin ostaessa palveluita tai ohjelmistoja on kaupungin henkilöstön huolehdittava asianmukaisesti tietosuojan huomioimisesta solmimalla henkilötietojen käsittelysopimus ja ohjeistaa henkilötietojen käsittelyssä. Kaupungilla on velvollisuus seurata sopimusvelvoitteiden toteutumista.

4 TIETOSUOJAPERIAATTEET JA VAATIMUKSET

Tietosuoja on keskeinen osa Kemijärven kaupungin tietoturvallisuutta. Jokaisen Kemijärven kaupungin työntekijän tulee ymmärtää, että tietosuoja-asetuksen periaatteet on huomioitava kaikessa henkilötietojen käsittelyyn liittyvässä toiminnassa. Tietosuojoinen politiikan mukaiset tavoitteet ja periaatteet tulee sisällyttää luonnollisena osana kaikkeen kaupungin toimintaan koko

tiedonelinkaaren ajan. Tietosuojatyön tarkoituksena on turvata henkilötiedot ja niiden käsittely, sekä hallita niihin liittyvät riskit myös muutostilanteissa.

Kemijärven kaupungin henkilötietojen käsittelyssä tulee noudattaa seuraavia tietosuojaperiaatteita:

Periaate	Keskeinen sisältö
Lainmukainen, asianmukainen ja läpinäkyvä käsittely.	Henkilötietojen käsittelylle on aina oltava laillinen peruste. Tietojen käsittelyn on oltava kohtuullista ja siitä on kerrottava avoimesti rekisteröidylle.
Käyttötarkoitussidonnaisuus	Ennen henkilötietojen keräämistä on määriteltävä, mihin tiettyyn tarkoitukseen tiedot kerätään. Tietoja ei saa myöhemmin käyttää vastoin alkuperäistä käyttötarkoitusta.
Tietojen minimointi	Henkilötietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa, kuin se on perusteltua käyttötarkoituksen kannalta. Tarpeettomia henkilötietoja ei tule kerätä eikä säilyttää.
Tietojen täsmällisyys	Käsiteltävien henkilötietojen on oltava täsmällisiä ja päivitettyjä. Epätarkat ja virheelliset henkilötiedot on oikaistava tai poistettava.
Säilytyksen rajoittaminen	Henkilötietoja saa säilyttää vain niin kauan, kun se on tarpeen tietojen käyttötarkoitusta varten. Säilytysaika on kyettävä perustelemaan ja se ei saa olla pidempi, kuin on tarpeen.
Luottamuksellisuus ja turvallisuus	Henkilötietojen käsittelyn on oltava luottamuksellista ja turvallista. Henkilötietojen suojaamiseksi on toteutettava riskitason kannalta riittävät toimenpiteet.

Toiminnassa noudatetaan hyvää tietojenkäsittely- ja tiedonhallintatapaa, ja tietojen luottamuksellisuus turvataan hallinnollisin ja teknisin keinoin. Pääsy tietoihin on rajattu tarkoituksenmukaisesti ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvien tapahtumien on tarvittavassa laajuudessa oltava jäljitettävissä.

5 TOTEUTTAMINEN JA RAPORTOINTI

Tietosuojatyö perustuu riskien arviointiin ja niiden hallintaan. Riskejä arvioidaan ja hallitaan järjestelmällisesti, ja niitä pyritään pienentämään hyväksyttävälle tasolle. Rekisterinpitäjän on arvioitava henkilötietojen käsittelyyn liittyviä riskejä aina ennen kuin se ryhtyy käsittelemään henkilötietoja. Henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvien riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan

käytetään tarvittaessa tietosuojan vaikutustenarviointia. Vaikutustenarvioinnit hyväksytään hallintosääntöön kirjattujen roolien mukaisesti.

Tietosuoja-vaatimukset huomioidaan jo järjestelmien tai palveluiden suunnittelu- ja hankintavaiheessa ja niitä seurataan koko niiden elinkaaren ajan. Hankintojen tietosuoja-vaatimustenmukaisuus varmistetaan aina ennen käyttöönottoa. Tietosuojaan liittyvät toimenpiteet ja prosessit suunnitellaan ja liitetään osaksi Kemijärven kaupungin muuta tietohallinnon ohjaus- ja kehitystoimintaa sekä dokumentaatiota.

Tietoturvajärjestelyillä varmistetaan, että tiedot ja tietojärjestelmät ovat luotettavia ja oikeutettujen käyttäjien käytettävissä. Henkilötietoja voivat käsitellä vain ne henkilöt ja tahot, joilla on siihen oikeus ja joiden työtehtävät sitä edellyttävät. Tietoturvakäytännöt on kuvattu tarkemmin kaupungin tietoturvapoliitikassa.

Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti tietosuojakoulutusta sekä tarpeen mukaan työnkuvan mukaisia räätälöityjä tilaisuuksia. Henkilöstöä ohjeistetaan työskentelytavoista, jotka varmistavat henkilötietojen turvallisen käsittelyn ja säilytyksen. Tietosuoja-asioista tiedotetaan henkilöstölle tarpeen mukaan.

Kaupungin tietosuojan hallintaan liittyvät toimenpiteet, prosessit ja tietosuojan toteutumista kuvaavat aineistot dokumentoidaan osana osoitusvelvollisuuden täyttämistä.

6 HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYN ULKOISTAMINEN JA TIETOJEN SIIRTO ETA-MAIDEN ULKOPUOLELLE

Pääsääntöisesti on pyrittävä, että henkilötietoja ei siirretä ETA-maiden ulkopuolelle eikä niitä käsitellä ETA-maiden ulkopuolella, sillä siitä aiheutuu riskejä rekisteröidyille. Jos kuitenkin tietoja siirretään, varmistetaan, että asianmukainen arviointi ja dokumentointi on laadittu ja hyväksytty. Kemijärven henkilötietoa sisältävien ohjelmistojen / sovellusten käyttämisestä ETA-maiden ulkopuolella on sovittava erikseen tapauskohtaisesti. Joidenkin ohjelmistojen käyttö voi olla estetty teknisesti.

7 HENKILÖTIETOJEN TIETOTURVALOUKKAUS

Henkilötietojen luvaton luovuttaminen, luvaton pääsy tietoon, henkilötietojen tuhoutuminen, hävittäminen tai muuttaminen voi aiheuttaa riskin rekisteröidyn oikeuksille ja vapauksille. Henkilöstön tulee tunnistaa tällaiset tilanteet ja ilmoittaa niistä välittömästi organisaation ohjeiden mukaisesti. Tietoturvaloukkaus -havainnot käsitellään viivytyksettä, tilanteet dokumentoidaan ja ilmoitetaan säädösten mukaisesti edelleen valvovalle viranomaiselle ja rekisteröidyille. Suuren vaikutuksen omaavissa loukkaustilanteissa huomioidaan myös kaupungin muut ohjeet, kuten viestinnän ja valmiusryhmän ohjeet.

8 TIETOSUOJAPOLITIIKAN VASTAINEN MENETTELY

Tietosuoja-asetuksen ja siten tietosuojapolitiikan vastainen toiminta voi aiheuttaa organisaatioon kohdistuvia toimia viranomaisten toimesta.

Tahallisten tietosuojarikkomusten seurauksena voidaan ryhtyä työoikeudellisiin kurinpitotoimiin ja tarvittaessa myös muihin oikeudellisiin toimiin. Henkilötietojen tahallinen tai törkeästä huolimattomuudesta johtuva henkilötietojen lainvastainen käsittely voi johtaa vastuuseen rikoslain (1889/39) mukaisesta tietosuojarikoksesta.